

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 19 квітня 1993 р. N 284
Київ

Про Порядок визначення та відшкодування збитків
власникам землі та землекористувачам

{ Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
N 21 ([21-2004-п](#)) від 14.01.2004
N 619 ([619-2010-п](#)) від 21.07.2010
N 1118 ([1118-2010-п](#)) від 08.12.2010
N 1082 ([1082-2011-п](#)) від 26.10.2011
N 1115 ([1115-2011-п](#)) від 20.10.2011
N 109 ([109-2017-п](#)) від 01.03.2017
N 890 ([890-2017-п](#)) від 22.11.2017
N 522 ([522-2019-п](#)) від 19.06.2019 }

Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я е :**

1. Затвердити Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Ради Міністрів УРСР від 10 жовтня 1974 р. N 485 "Про відшкодування збитків землекористувачам і втрат сільськогосподарського виробництва при відведенні земель для державних або громадських потреб" (ЗП УРСР, 1974 р., N 10, ст. 66);

розділ I постанови Ради Міністрів УРСР від 22 грудня 1983 р. N 523 ([523-83-п](#)) "Про зміну та визнання такими, що втратили чинність, деяких рішень Уряду УРСР з питань земельного законодавства" (ЗП УРСР, 1984 р., N 2, ст. 10);

пункт 3 Змін та доповнень, що вносяться до рішень Уряду УРСР, затверджених постановою Кабінету Міністрів УРСР від 22 серпня 1991 р. N 163 ([163-91-п](#)) "Про зміну і визнання такими, що втратили чинність, рішень Уряду УРСР у зв'язку із прийняттям Закону УРСР "Про власність" (ЗП УРСР, 1991 р., N 9, ст. 75).

Прем'єр-міністр України

Л. КУЧМА

Міністр Кабінету Міністрів України

В. ПУСТОВОЙТЕНКО

Інд.22

З а т в е р д ж е н и й
постановою Кабінету Міністрів України
від 19 квітня 1993 р. N 284

П О Р Я Д О К
визначення та відшкодування збитків власникам
землі та землекористувачам

{ У тексті Порядку слова "Рада народних депутатів" у всіх відмінках замінено словом "рада" у відповідному відмінку, а слова "міст обласного підпорядкування" та "міст районного підпорядкування" - відповідно словами "міст обласного значення" та "міст районного значення" згідно з Постановою КМ N 21 ([21-2004-п](#)) від 14.01.2004 }

{ У тексті Порядку слова "комітети міських (міст обласного значення)" в усіх відмінках замінено словами "органи сільських, селищних, міських" у відповідному відмінку згідно з Постановою КМ N 522 ([522-2019-п](#)) від 19.06.2019 }

1. Власникам землі та землекористувачам відшкодовуються збитки, заподіяні вилученням (викупом) та тимчасовим зайняттям земельних ділянок, встановленням обмежень щодо їх використання, погіршенням якості ґрунтового покриву та інших корисних властивостей земельних ділянок або приведенням їх у непридатний для використання стан та неодержанням доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок. (Пункт 1 в редакції Постанови КМ N 21 ([21-2004-п](#)) від 14.01.2004)

2. Розміри збитків визначаються комісіями, створеними Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

До складу комісій включаються представники Київської, Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (голови комісій), власники землі або землекористувачі (орендарі), яким заподіяні збитки, представники підприємств, установ, організацій та громадяни, які будуть їх відшкодовувати, представники територіальних органів Держгеокадастру, Держекоінспекції, фінансових органів, органів у справах містобудування і архітектури. { Абзац другий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 21 ([21-2004-п](#)) від 14.01.2004, N 109 ([109-2017-п](#)) від 01.03.2017, N 522 ([522-2019-п](#)) від 19.06.2019 }

{ Абзац третій пункту 2 виключено на підставі Постанови КМ N 109 ([109-2017-п](#)) від 01.03.2017 }

Результати роботи комісій оформляються відповідними актами, що затверджуються органами, які створили ці комісії.

3. Відшкодуванню підлягають:

вартість житлових будинків, виробничих та інших будівель і споруд, включаючи незавершене будівництво; (Абзац другий пункту 3 в редакції Постанови КМ N 21 ([21-2004-п](#)) від 14.01.2004)

вартість плодючих та інших багаторічних насаджень;

вартість лісових і деревно-чагарникових насаджень;

вартість водних джерел (колодязів, ставків, водоймищ, свердловин тощо), зрошувальних і осушувальних систем, протиерозійних і протиселевих споруд;

понесені або необхідні витрати на поліпшення якості земель за період використання земельних ділянок з урахуванням економічних показників, на незавершене сільськогосподарське виробництво

(оранка, внесення добрив, посів, інші види робіт), на розвідувальні та проектні роботи; { Абзац шостий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 21 ([21-2004-п](#)) від 14.01.2004, N 890 ([890-2017-п](#)) від 22.11.2017 }

інші збитки власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, включаючи і неодержані доходи, якщо вони обгрунтовані *).

*) Неодержаний доход - це доход, який міг би одержати власник землі, землекористувач, у тому числі орендар, із земельної ділянки і який він не одержав внаслідок її вилучення (викупу) або тимчасового зайняття, обмеження прав, погіршення якості землі або приведення її у непридатність для використання за цільовим призначенням у результаті негативного впливу, спричиненого діяльністю підприємств, установ, організацій та громадян.

4. Розміри збитків визначаються в повному обсязі відповідно до реальної вартості майна на момент заподіяння збитків, проведених або необхідних витрат на поліпшення якості земель (з урахуванням ринкової або відновної вартості).

{ Пункт 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 890 ([890-2017-п](#)) від 22.11.2017 }

5. Збитки відшкодовуються власникам землі і землекористувачам, у тому числі орендарям, підприємствами, установами, організаціями та громадянами, що їх заподіяли, за рахунок власних коштів не пізніше ніж протягом одного місяця після затвердження актів комісій, а у разі вилучення (викупу) земельних ділянок - після прийняття відповідним органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування рішення про вилучення (викуп) земельних ділянок в межах їх повноважень у період до державної реєстрації підприємством, установою, організацією або громадянином речового права на земельну ділянку у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" ([1952-15](#)).

У разі вилучення (викупу) земельних ділянок, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності збитки відшкодовують власникам землі і землекористувачам, у тому числі орендарям, відповідні органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, які прийняли рішення про вилучення (викуп) земельних ділянок.

{ Пункт 5 в редакції Постанови КМ N 109 ([109-2017-п](#)) від 01.03.2017 }

6. При тимчасовому зайнятті земельних ділянок для розвідувальних робіт, а також для обов'язкових планових робіт з будівництва, технічного обслуговування і ремонту лінійної частини магістральних трубопроводів, що проходять в одному технічному коридорі, збитки визначаються за угодою між власниками землі або землекористувачами та підприємствами, установами й організаціями - замовниками таких робіт з обумовленням розмірів збитків і порядку їх відшкодування в договорі. При недосягненні згоди розміри збитків визначаються комісіями, створюваними Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

{ Пункт 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1082 ([1082-2011-п](#)) від 26.10.2011 }

7. Не підлягають згідно із Законом України "Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів" ([2480-17](#)) відшкодуванню збитки, завдані власникам та користувачам земельних ділянок, розташованих у межах спеціальних зон об'єктів енергетики внаслідок недотримання ними обмежень щодо

використання таких земельних ділянок, встановлених зазначеним Законом ([2480-17](#)).

{ Порядок доповнено пунктом 7 згідно з Постановою КМ N 1118 ([1118-2010-п](#)) від 08.12.2010 }